

BJÖRN SUNDIN

SAMHÄLLSBYGGGE PÅGÅR

En personlig handbok i att förändra kommunen (och världen)

Det var inte ens så det började 7

(förord)

Barndomen kommer aldrig igen 12

*Om att minska barnfattigdomen och minska
ojämlikheten. Och att utmana upphandlingslagen*

Alla organisationer behöver en Peter 39

*Om ledarskap och inspiration och om att leda
och mäta inte är samma sak*

**Gränser mellan politik och förvaltning - och hur
man passerar dem 51**

*Om mål, indikatorer och samspel
för att leda en verksamhet*

"... de flesta ska jag nog hinna träffa ..." 65

Om att öppna för förslag utan att fastna i detaljer

Att bryta mot en tradition

och återknyta till en annan 92

Om att fortsätta bygga "modellstaden" Örebro

Tur att vi insåg att vi behövde förnyas

innan väljarna insåg det ... 113

*Om att i opposition sätta en bild, förbereda sig
och våga möta väljarna*

Två perspektiv är minimum 129

Om att bygga en skatepark

Från Times Square till Fisktorget 145

*Om att skapa en rosa sommargågata
och ställa om trafiksystemet*

Ingen slump att det byggs mest bostäder i Örebro 165

Om effektivitet, prioritering och förtroende

Så du vill få fart på bostadsbyggandet? 172

En bruksanvisning

Aggressiv detaljplanering och flöden 199

Om att förändra en stad

Tjugo självklarheter i stadsplanering 226

City, handel och stadskärneutveckling 230

Om att inte bara bli årets stadskärna

**Det viktigaste vi har på den vackraste
tomten som är kvar 245**

Om kultur, bibliotek och folklighet

Vatten är inte en teknisk fråga 260

Om dricksvattenförsörjning, vattenskydd och badbarer

**Några medskick till dig som vill
ta ansvar för världen men tänker börja med att
förändra din kommun 279**

Tack 286

DET VIKTIGASTE VI HAR PÅ DEN VACKRASTE TOMTEN SOM ÄR KVAR

OM KULTUR, BIBLIOTEK OCH FOLKLIGHET

Kultur engagerar alltför få människor, och de som engagerar sig gör det ofta av fel skäl.

Några är engagerade för att de tycker att samhället slösar pengar på konstig kultur, i allmänhet exemplifierat av någon ytterst smal kulturyttring.

Andra är engagerade för att de anser att kulturen är viktigare än vad som syns i samhällets budgetar: kulturens vikt manifesteras, enligt dessa, av hur många kronor som läggs på respektive kulturinstitution. De ägnar dock sällan någon betydande tid åt att försöka övertyga andra än de redan frälsta om att det behövs mer resurser i kultursektorn; det är väl helt enkelt jobbigare att argumentera för mer konstnärsstöd om det ställs emot extraundervisning för barn som har det tufft i skolan.

Och däremellan finns vi andra, som anser att kultur tillför våra liv oerhört mycket, men samtidigt inser att vår egen smak inte kan vara allas smak. Live and let live.

KULTUR GÖR OSS BÄTTRE

Kulturen är avgörande för allt växande, och för växande städer som Örebro. Därför borde fler engagera sig i debatt om kultur. Kanske borde jag vara glad över att det under tio år varit så mycket

debatt om idén om ett nytt stadsbibliotek. Men eftersom få saker kan vara lika viktiga som att skapa en ny mötesplats där fler örebroare kan möta ny kultur är jag mest otålig över att det dröjt så länge.

Kultur ger människor bättre liv och gör oss till bättre människor. Kultur ger – när den fungerar som bäst – upplevelser och nya insikter som får oss att upptäcka nya sidor hos oss själva, som får oss att må bättre och gör att vi blir klokare.

Kulturupplevelser gör – rätt använt – skolarbetet bättre. För många människor bidrar kulturella uttryck och kulturupplevelser till lärande i sig, men framförallt bidrar de till att skolans former förändras – att pedagogiken utvecklas och att metodutvecklingen stimuleras.

En kulturstad är en attraktiv stad. Städer med ett rikt och levande kulturliv är mer attraktiva och i den globala talangjakt som alla städer är en del av måste vi locka människor till oss genom annat än hög lön, prestige och fina titlar.

Ett rikt kulturliv lockar det Richard Florida kallat ”den kreativa klassen”. Det är exempelvis inte en slump att Austin, USA med sin paroll ”Keep Austin Weird” och satsning på livemusik (”Live Music Capital of The World”) också blivit ett center för kreativa näringar i övrigt.

Genom kultursatsningar ökar chansen att nya kreatörer skapar nya arrangemang som i sig bidrar till ett kreativt klimat som främjar öppenhet, tolerans, förståelse och nyskapande. Därmed blir staden inte bara en bättre och trevligare stad. Den blir dessutom en rikare stad med fler jobb och bättre tillväxt.

Så kultur är viktigt. En relevant fråga i sammanhanget är dock vilken kultur som stöds, och av vilka skäl.

VAD ÄR VÄRT ATT STÖDJA?

Samhället bidrar med skattepengar till stora delar av kulturen, men det är ingen tvekan om att tradition, egna preferenser och särintressen i hög grad påverkar vem som får vad, och vad som anses värt att stödja.

Varför ska västerländsk konstmusik (klassisk musik) nästan helt och hållet finansieras med skattemedel medan rockmusik nästan helt och hållet finansieras av dem som går på konserten?

Varför gör skattepengar att den kommunala kulturskolan nästan alltid har en relativt låg terminsavgift medan studieförbundens musikverksamhet är dyrare?

Varför prioriteras ”smal” dans före nutida dans som lockar fler åskådare när statliga pengar fördelas?

Det är lätt att ställa genrer mot varandra och de där frågorna kan lika väl vändas åt andra håll. Det går dock inte att komma ifrån att de som tidigare fått del av skattepengarna gynnas och att det som är etablerat och anses fint får mer än det som är mest populärt.

En kulturinstitution kramas dock av alla: biblioteken.

Folkbiblioteken (eller stadsbiblioteken) är en av få kommunala institutioner som lockar alla ”sorters” kommunmedborgare. Det uppfattas också som en neutral plats av de flesta; en verklig mötesplats.

Därför bör biblioteken vara basen så ofta som det är möjligt. Vill man nå många människor med en bred dialog om gemensamma angelägenheter är biblioteken en bra bas för det arbetet.

Det var huvudskälet till att Örebro kommun 2003 samlade bibliotek, fritidsgårdar på samma ställe som medborgardialog. Att nämnden fick namnet ”Kultur- och medborgarnämnden” var ett viktigt ställningstagande.

ATT STÄRKA SAMTALSDEMOKRATIN

Johnny Andersson hade tidigare varit kommunalråd med ansvar för skola och medborgardialog och varit drivande i arbetet med programmet ”Medborgarnas Örebro”. Johnny var mycket övertygad, och övertygande, i sin argumentation om hur Örebro borde stärka ”samtalsdemokratin” (eller deliberativ demokrati som det benämns). Han blev också Kultur och medborgarnämndens första ordförande när den skapades 2003. Johnny Andersson är ideologen bakom det arbete för ökat medborgarengagemang, där öppna bibliotek var avgörande, som Örebro drivit sedan dess.

Örebro har en stolt historia på området. I början av 80-talet blev Örebro föregångare genom att införa kommunaldelsnämnder med stora befogenheter. I kommunaldelsnämnderna utvecklades många modeller för att uppmuntra lokalt engagemang och att göra den kommunala verksamheten mer tillgänglig. I några kom man långt med medborgarkontor, i andra med områdesgrupper som utsågs av de boende och som ansvarade för sitt område. I kommunaldelsnämnderna testades en lång rad metoder för att demokratisera kommunen.

Det var därför inte överraskande att alla partier enades om ett program för demokratiutveckling, 1997: Medborgarnas Örebro. I inledningen beskrivs syftet med programmet: *”Vi strävar efter en fördjupad demokrati där fler är med och bestämmer. Människors delaktighet, inflytande och ansvar är förutsättningar för ett bra samhälle. Så många örebroare som möjligt skall ges tillfälle att tala med och arbeta tillsammans med förtroendevalda och anställda. Planering och beslutsfattande skall ses som samtal där alla som deltar kan lära sig av varandra. Samtal tar tid, men ger också en stark demokrati – en deltagardemokrati.”*

MÄNNISKORS EGENMAKT

Sedan 2011 är ett av fyra strategiområden i Örebro kommuns budget och måldokument ”Människors egenmakt”, som beskriver hur fler ska få mer att säga till om i sitt liv.

För mig känns det där speciellt, eftersom jag var med i SSU:s förbundsstyrelse när vi, under ledning av Karl-Petter Thorwaldsson, lanserade begreppet i början av 90-talet.

Begreppet var kontroversiellt då, idag är det inte provocerande för någon. När Örebro kommun beskriver det handlar det om att människors möjlighet att påverka sin egen vardag ska öka, att möjligheten att välja utförare av olika tjänster ska öka och att den som vill ska kunna engagera sig i kommunens utveckling, påverka på dagis, sitta i en områdesstyrelse, var med i dialog inför politiska beslut, att påverka på sin kommunala arbetsplats.

Kommunens styrdokument beskriver hur en människa som själv får vara aktiv i att forma sitt eget liv mår bra. Att makten över det egna livet hänger ihop med folkhälsa. Att ojämlikheten i livsvillkor i våra stadsdelar ska minska. Att fritid med möjligheter till eget engagemang bidrar till livskvalitet, civila samhället stärker samhället.

När Kultur- och medborgarnämnden skapades handlade mycket om hur fler medborgarna kunde engageras i samtal om gemensamma angelägenheter. Vi diskuterade pekskärmar, utställningar och annat som skulle kunna göra information och kunskap tillgänglig.

Mycket har hänt sedan dess: webben har i teorin gjort nästan all information tillgänglig för alla, det är lätt att tycka till i sociala medier och på andra sätt. Det kan dock diskuteras om det där samtalet om gemensamma angelägenheter förekommer i högre

grad, och om webbens oändliga information verkligen gör det lättare för folk att få kunskap.

Likväl satte diskussionen spår i Örebro kommuns verksamhet.

Utvecklande av ett servicecenter (2013) har gjort den kommunala verksamheten mer lättillgänglig, och i teorin också gjort det lättare att påverka Örebro kommun.

Det har också bidragit till att förändra den kommunala organisationen – att göra den mer kund- och medborgartillvänd, på ett sätt som vi bara drömde om i slutet på 90-talet.

PERSPEKTIVET AVGÖR

Det några av oss tyckte var genialiskt, var en nagel i ögat för andra. Att koppla ihop bibliotek, kultur och mötesplatser och placera det samlade ansvaret hos en politisk nämnd med namnet Kultur- och medborgarnämnden blev en återkommande stridsfråga i Örebropolitiken.

Det finns nämligen de som anser att kultur inte ska blandas ihop med annat. Allt handlar om vilket perspektiv man väljer.

För mig är det verkligen viktigt att bibliotek samlar böcker (både fysiska och i digital form). Fysiska böcker är i sig viktiga: till skillnad från en e-bok i telefonen så är en fysisk bok uppfodrande och en påminnelse om att läsa – e-boken i telefonen konkurrerar med Facebook och andra appar.

På samma sätt som fysiska böcker inte helt bör ersättas av digitala versioner så bör inte bibliotekets roll avgränsas till att erbjuda många böcker till de människor som redan läser mycket. Biblioteken ska få fler att läsa, få fler att engagera sig och bidra till att öppna ögonen för annan kultur och andra upplevelser. Först då kan bibliotekens centrala roll försvaras.

Om syftet bara är att distribuera böcker skulle en effektiv postorder-tjänst eller e-bokutlåning via webben fungera lika bra. Biblioteken kramas av fler skäl än effektiv bokutlåning.

Ett modernt stadsbibliotek ska vara anpassat till nutidens behov och med plats för såväl rymliga cafeterior, lättillgängliga möteslokaler, ordentliga datoravdelningar, specialbyggda barnavdelningar och annat. Det finns dessutom ett egenvärde i att ett nytt stadsbibliotek finns i en vacker byggnad i ett strategiskt läge. Biblioteken är en av de allra mest centrala uppgifterna för kommunen att ägna sig åt.

Ett nybyggt bibliotek bör vara en verklig mötesplats som samlar såväl kulturverksamhet som bildning, studier och fritidsaktiviteter. En förebild är Idea Stores i London. Den första "Idea Store" invigdes 2002 i Bow, idag finns fem Idea Stores i London där biblioteksverksamheten är en del i ett områdescenter för bildning och utbildning. Idea Stores placeras vid stora flöden av fotgängare (i allmänhet nära kommersiell handel och service) och där finns vuxenutbildning, dansundervisning, datorsalar och annat. Tanken är att *"fånga de bästa traditionerna från biblioteksrörelsen och utbildningssektorn och presentera dem på ett spännande sätt som lockar nya besökare samtidigt som de befintliga fortsätter komma"*.

IDÉN OM ETT NYTT BIBLIOTEK FÖDS

Det var i sådana diskussioner idén föddes om ett nytt bibliotek i Örebro; som lockar fler till både litteratur och annan kultur och till andra samtal och engagemang.

I september 2006 skrev jag på min blogg om att vi borde bygga ett nytt stadsbibliotek på "gamla riksbanksparkeringen" vid ån ("Det bästa vi har på den vackraste tomten som är kvar"). In-

lägget var välplanerat i valrörelsen och syftet var att lansera en idé som fötts i samtal i kommunledningen. Eftersom jag då var ordförande i Kultur- och medborgarnämnden var det naturligt att jag förde fram idén. Nerikes Allehanda uppmärksammade utspelet i en artikel, och idén började spridas.

Tomten bakom gamla riksbankshuset är idag parkering och genom åren hörde byggherrar av sig till kommunledningen för att presentera idéer på vad man skulle kunna göra på tomten. På den tomten vore det inte svårt att hyra ut vare sig lägenheter, kontor eller affärslokaler i ett nybyggt hus – det är en av få riktigt vackra lediga tomter vid ån inne i city. Många ville ha den tomten till sina projekt.

Kommunledningen svarade dock alltid samma sak: den där tomten ska vi inte bebygga förrän vi har något riktigt bra projekt att använda den till.

KULTURELLT KRAFTCENTRUM VID ÅN

I december 2006 undertecknade jag tillsammans med Jonas Karlsson och Mats Sjöström (avgående kommunstyrelseordförande) en motion där vi föreslog ett nytt bibliotek på ”Riksbanksparkeringen”. Så här skrev vi:

”Genom att bygga ett nytt Stadsbibliotek på tomten bakom Riksbanken skulle vi kunna skapa framtidens bibliotek. Ett bibliotek som skapar bättre förutsättningar för medborgarkontakter och kultur.” ... ”Ett nytt Stadsbibliotek på fastigheten Nikolai 3:31I skulle kunna skapa ett kulturellt kraftcentrum längs Svartån och i anslutning till Konserthuset. Verksamheterna skulle delvis kunna integreras och funktioner samutnyttjas. Kulturhuset i Stockholm, med allt från bibliotek till konserter och utställningslokaler är ett spännande

exempel. Ett nytt Stadsbibliotek skulle dessutom ytterligare förstärka Örebro som kulturstad.”

Uppenbarligen fick vårt förslag folk att börja fundera och reagera. Rätt snart blev det en idé som bubblade runt utan hänvisning till oss socialdemokrater, som lämnat kommunledningen efter valet 2006. Vi visste att förslaget skulle utredas ordentligt när vi fick chansen att ta ansvar som kommunledning, vi anade dock inte att det skulle ta tio år innan kulturkvarteret äntligen samlade en bred majoritet i kommunens beslutande organ.

När Socialdemokraterna 2011 återkom till kommunledningen (denna gång med C och KD), hade idén om ett nytt stadsbibliotek mognat. Den var inte längre politiskt kontroversiell på samma sätt som tidigare (Moderaterna har nu bytt sida så ofta i Örebro-politiken att det är svårt att hålla ordning). En gedigen utredning påbörjades för att fram underlag för hur ett nytt kulturkvarter skulle kunna se ut och vad det borde innehålla. Att stadsbiblioteket skulle vara kärnan i det nya kvarteret var uppenbart; men vad mer borde samlas där?

Den frågan är helt central. Det har hänt mer än en gång att själva investeringarna i nya kulturbyggnader överskuggar den verksamhet som är tänkt att bedrivas i byggnaderna. Det ena problemet är att perspektivet är för snävt internt: att ansvariga utgår från sina egna intressen och glömmer bort vilka kulturella yttringar som lockar de många medborgarna. Det andra problemet är att nybyggda lokaler är dyrare än gamla och att det därmed dels riskerar att stänga ut alla fristående aktörer och dels att den kommunala kulturverksamheten tvingas lägga mer pengar på hyra och mindre på verksamhet.

För att undvika de riskerna värderades de delar som skulle flyttas noga: för flytten av såväl kulturskola som bibliotek fanns goda

ekonomiska skäl. I Kulturskolans fall att lokalerna behövde stora investeringar (bland annat i brandsäkerheten) och i bibliotekets fall att ytorna inte var anpassade till kraven på ett modernt bibliotek och att de kunde användas till annat. Andra verksamheter kan dra nytta av att det centrala läget kommer att vara kommersiellt intressant inom några år, vilket både skapar möjligheter för extern finansiering och för ökade möjligheter att locka nya (och större) grupper till arrangemang.

BRETT PROGRAM FÖREGICK ARKITEKTTÄVLING

Utifrån ett brett arbete om innehållet i det framtida kulturkvarteret ordnades en arkitekttävling om själva byggnaden. En enig jury utsåg Wingårdhs Arkitektkontor till vinnare med deras förslag "Kulturkluster". Kärnan i förslaget var att binda ihop Konserthuset och det nya kulturklustret och att skapa en gemensam entréplats som skapar närhet mellan olika kulturverksamheter.

Wingårdhs övertygande vinnarförslag gjorde dock inte att frågan slutade diskuteras. Och istället för att bli en diskussion om hur en stor framtidssatsning skulle kunna ge maximal effekt blev det, som väntat, en fråga där oppositionspartier ville satsa både mer, mindre och på någon helt annat.

Det var då det började pratas om att göra shoppingcentret Krämarens till ett "kulturkvarter", istället för att bygga nytt på "Riksbankstomten". Jag minns att jag först tänkte att det var en spontan idé som någon kläckt, men snart insåg jag att en del tog förslaget på allvar.

Efter några rubrikfriande utspel kom förslaget att leva ett eget liv, helt utan koppling till vare sig fakta eller till vad kulturen och stadskärna behöver. Egentligen var det lätt att avfärda idén efter-

som fastighetsägaren inte var intresserad och eftersom det inte var tekniskt möjligt att genomföra det som föreslogs.

Med tanke på det omsorgsfulla arbete som föregått processen att skapa ett nytt kulturkvarter, var det frustrerande hur ett dåligt underbyggt förslag fortsatte spridas.

Förutom att det inte behövs mindre kommersiella ytor i Örebro city så är idén om ett kulturkvarter i Krämaren byggnadstekniskt omöjlig. Exempelvis är det inte möjligt att få till vare sig tillräcklig takhöjd eller tillräckligt stor golvyta för kulturskolans verksamhet. Att bygga om Krämaren och ta bort bärande pelare är inte en helt enkel idé, med tanke på att det ovanpå Krämaren står två bostadshus med vardera 13 våningar ...

MALMÖ HANN FÖRE ÖREBRO

Under en tioårig process är det ofrånkomligt att det tas både blindskär och felbeslut. Att idén om ett nytt stadsbibliotek avfärdades när vi socialdemokrater förde fram den 2006 berodde på det hårda tonläget i kommunpolitiken då. Att idén avfärdades när den väl var ordentligt utredd berodde delvis på en legitim diskussion om kostnaderna, men också på att några av oppositionspartierna inte gjort det till sin profil att ta ansvar och medverka till långsiktiga beslut.

Malmö har dubbelt så stor befolkning som Örebro, så kanske är det inte riktigt rättvist att jämföra Malmös gigantiska satsning på Malmö Live-kvarteren med Örebros kulturkvarter. Tidsmässigt och i sak finns dock intressanta likheter.

I december 2007 beslutade Malmö stad att inleda arbetet med att skapa en ny konsert-, kongress och hotellanläggning. Staden hade länge saknat en modern kongressanläggning och ingen var nöjd med det befintliga konserthuset.

I april 2008 bjöd staden in till en projekt- och markanvisningstävling om att skapa anläggningen och urvalsarbetet tog några år. I maj 2010 utsågs förslaget ”Kontrapunkt”, i juni togs första spadtaget och sommaren 2015 invigdes anläggningen.

När Malmö tog det avgörande steget i sin satsning på att växa som kongresstad låg Örebro några steg före, tack vare bygget av Conventum Kongress några år tidigare. Conventum var då Sveriges bästa kongress- och konferensanläggning och när anläggningen 2008 kompletterades med Conventum Arena, skulle förslaget kunnat behållas. Förslaget om att bygga ett nytt stadsbibliotek hängde ihop med utvecklingen av Conventum: genom att flytta biblioteket kunde Conventum få mer utrymme för att växa vidare.

Eftersom besöksnäringen är en av Örebros verkliga tillväxtmotorer är det viktigt för satsningen på ett kulturkvarter på mer än ett sätt: förutom att ytorna behövs så behöver Örebro fler jobb, ökad tillväxt och mer intäkter för att kunna satsa ännu mer på kultur och annan kommunal verksamhet. Därför är behovet att utveckla Conventum en så viktig del av diskussionen om Kulturkvarteret.

Ekonomiskt är kongresser och konferenser (och övrig besöksnäring) en växande del av jobben och ekonomin. En genomsnittlig kongressdelegat gör av med 3 300–3 500 kronor per dygn på boende, mat, shopping, konferenslokaler och annat. Totalt omsätter Örebro jämförelsevis mycket inom besöksnäringen och dessa verksamheter skapar tusentals jobb.

Om Conventum ska kunna fortsätta utvecklas är det rimliga och logiska att mer av ytorna som idag används av biblioteket och av kommunala förvaltningar ställs om för mötesrum och annat som behövs i anslutning till en växande kongressanläggning.

Ska Örebro fortsätta växa som mötesstad måste Conventum växa, och delvis bör det ske i kvarteren runtomkring (till exempel genom nybyggnation i kvarteret Stinsen (gamla Telia-huset), men delvis innebär det att biblioteket steg för steg kommer att trängas undan.

ATT BINDA IHOP EN STAD

Malmös satsning på Malmö Live är inte bara viktig för stadens besöksnäring. Malmö har använt anläggningen för att skapa en ny målpunkt, för att binda ihop staden.

Malmö Live är inte bara en fantastisk kongress, konferens och konsert-anläggning, det är också ett litet koncentrat (och en viktig del) av ”Det Nya Malmö”. Anläggningen är öppen hela dagen och i nästan alla delar, för alla. Meningen är att alla malmöbor ska känna sig hemma, passera, fika, träffas, uppleva kultur eller bara vara i anläggningen.

Samlingsplatser har behövts i alla tider, men i vårt klimat och i vår tid är det inte planlöst promenerande fram och tillbaka på torget som skapar de möten, samlingar och samtal som behövs. Därför blir shoppinggator och city-gallerior viktiga för möten, men det är bättre om dessa platser är neutrala och öppna för alla precis som Malmö Live är. Och precis som kulturkvarteret i Örebro kan bli. Båda är viktiga satsningar för att stärka det offentliga samtalet och för att skapa möten mellan människor.

Området runt Örebros nya Kulturkvarter skulle kunna förstora de kommersiella stråken i stadskärnan och bättre bidra till att binda ihop de västra stadsdelarna med stadskärnan.

Det är sådant tio års diskussioner om ett nytt stadsbibliotek och ett spännande kulturkvarter kunde ha handlat mer om: hur

kan kulturkvarteret bidra till en närmare koppling mellan väster och stadskärnan? Kan en passage över eller under järnvägen och Östra Bangatan bli verklighet? Idén om en ”nedsänkt gångtunnel” mellan Västparken och Västra Bangatan skulle exempelvis kunna bidra till att kulturkvarteret används bättre.

En viktig lärdom är att det ofta är svårt att skapa meningsfulla diskussioner om de större linjerna i politiken. Det är alltför ofta, alltför lätt, att fastna i diskussioner om de små detaljerna. Det är för svårt att synliggöra helheten så att fler kan ägna kraften åt att utveckla förslag och ta dem vidare så att de blir en del i en långsiktig planen. När det gäller hur en strategisk investering kan binda ihop en stad, och få fler att uppleva kultur de inte visste att de gillade, finns övrigt att önska av den offentliga debatten.

KULTUR SOM ÄR TILLGÄNGLIG

Om kulturen ska bli en verklig kraft att räkna med måste den vara tillgänglig för många. Detta glöms ofta bort av människor som brinner för kulturfrågor. Kulturen behöver inte vara lättsmält eller välpolerad, men den måste vara relevant för människor och vara tillgänglig så att många kan ta del av den.

Smala kulturyttringar har ett stort värde, men om vi tror att kulturen är viktig för vårt samhälle (vilket jag är övertygad om) så måste vi sträva efter att så många som möjligt tar del av den. Om fler människor ska bli överraskade av kulturella yttringar som de själva inte visste att de var nyfikna på måste kulturen finnas där flöden av människor finns. Därför måste kulturen vara närvarande i stadskärnan.

Biblioteken är kulturens främsta, och viktigaste, aktör. Därför är det så klokt att samla kulturella verksamheter runt ett bibliotek – på det sättet kommer fler människor att upptäcka saker de

inte visste att de var intresserade av. Och eftersom även biblioteket är en lättviktare jämfört med handel och service, bör biblioteket dra nytta av de kommersiella flödena. På egen hand kan inte ens ett bibliotek locka tillräckligt många medborgare att uppleva det där de inte hade en aning om att de gillade.

Kulturens roll är att få fler att upptäcka mer. De som inte tycker att det är så viktigt att locka fler och är nöjda med att de som förstår har upptäckt deras konst, lär få fortsätta argumentera för ökat stöd i slutna kulturkretsar. De lär ändå inte få något stöd från de medborgare som finansierar kulturen.

En kommuns utveckling kan inte helt ändras på några få år, de flesta förutsättningar är skapade för länge sedan. Det Örebro som idag växer så kraftigt är på många sätt resultatet av beslut som våra företrädare fattat. Dagens örebroare ska vara tacksamma för det, men också inse sitt ansvar: att fatta liknande beslut när chansen ges.

Ett nytt kulturkvarter eller Kulturkluster är viktigt även av det skälet. Under många år framöver kommer ett nytt stadsbibliotek, och ett nytt kulturkluster, att få Örebro och örebroare att växa.

Tre medskick:

1. Ge aldrig upp i arbetet med att skapa öppna bibliotekslokaler, den avgörande frågan är om biblioteket når nya "kunder" som de inte nått förut.
2. Kulturens viktigaste uppgift är att få fler att uppleva mer. Om fler får uppleva sånt de inte visste att de gillade har du lyckats.
3. Inse att storslagna projekt tar tid och kom ihåg att våra föregångare tog strid för det vi idag tar för självklart.

FOTO: ELIN LAWERGRÉN

Åren 2011 till 2017 har Björn Sundin varit kommunalråd för samhällsbyggnadsfrågor i Örebro. Han har haft politiska uppdrag i mer än tjugo år, en stor del av den tiden som ledande, välkänd och uppmärksam politiker i Örebro, läs mer på bjornsundin.se

Vad skapar framgång i en svensk kommun?

Sedan 2011 har Örebro vänt många negativa trender: det har blivit fler jobb, barnfattigdomen minskar, rekordmycket bostäder har byggts och miljöarbetet hör till kommun-Sveriges mest ambitiösa.

Boken försöker ge stöd och handledning till ledare och till dem som vill förändra världen – och tänker börja med sin kommun eller region.

Med utgångspunkt i Örebros arbete försöker Björn Sundin ge råd för andra som vill göra skillnad: för nya i kommunpolitiken, för kommunala företrädare som behöver utveckla sina arbetsätt eller rentav för kommunala veteraner som undrar varför de inte fått något gjort ...

Genom personliga berättelser och slutsatser utifrån det som gjorts i Örebro vill boken hjälpa nya och gamla ledare, politiker, tjänstemän och andra som vill förstå hur Sveriges kommuner fungerar och visa alla vilka möjligheter det finns i kommunalpolitiken.

Bakgrundsmaterial, fler texter och andra goda exempel finns på www.samhallsbygget.se

ISBN 978-91-983-871-4-8

9 789198 387148

Hjalmarson & Högberg